

Sögüt

Türk Edebiyatı Dergisidir

YIL 7 - SAYI 37

OCAK - ŞUBAT 2026
(İki ayda bir yayımlanır)

KURUCUSU

Nevzat Kösoğlu

**ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ**

Ertuğrul Alpay

**ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.
GENEL YAYIN YÖNETMENİ**

Göktürk Ömer Çakır

**SÖĞÜT DERGİSİ
GENEL YAYIN YÖNETMENİ**

Sinan Terzi

BASKI

Çınar Matbaacılık ve
Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad.
Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

YAYIN KURULU

Asuman Demir
Fatıma Feyza Bayer
Feyza Ay
M. Tuğrul Çolak
Rana Senanur Doğan

İLETİŞİM

sogut@otuken.com.tr

YILLIK ABONELİK BEDELLERİ

2026 Yılı Abonelik Bedeli-2250 TL

ISSN

2687-6523

GRAFİK TASARIM

Ötüken

ABONELİK

www.sogutdergisi.com/abonelik

Abonelik bağlantısına
gitmek için kare
kodu telefonunuza
okutabilirsiniz.

Sögüt'te neşredilen nesir ve şiirlerin tüm
yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye
aittir. Matbu veya dijital başka mecralarda
kullanımları, yayınevinin iznine tabidir.

Sevgili Sögüt ailesi, yazılarınızı Times New Roman fontunda, 12 punto, 1.15 satır
aralığında iki yana yaslı bir şekilde gönderebilirsiniz. Referans vereceğiniz metin-
ler için Chicago dipnot ve kaynakça sistemini kullanmanızı rica ederiz.

Söğüt, yeni bir yılda daha siz değerli Okurlarımıza canıgönülden merhaba diyor. 37. sayımıza erişmenin sevinciyle zamana meydan okuyarak, sözümüzü ilmek ilmek dokuyarak geldik.

Bu sayımızın kapağında, çağların ötesinden bugüne sesini ulaştıran William Shakespeare yer alıyor. Senail Özkan çevirisiyle sunulan Goethe'nin "Shakespeare'i Anma Konuşması" ile açtığımız kapıdan; usta isimlerin kaleminden süzülen incelemelerle geçiyor; Shakespeare'in politik duruşuna dair tartışmalardan Ophelia'nın hüznü sessizliğine, sonelerinden tiyatro sahnelerine kadar uzanan geniş bir anlam dünyasına misafir oluyoruz. Dosyamız, yalnızca bir ismi anmakla kalmıyor, Shakespeare'in günümüz dünyasındaki iz düşümlerini de sürmeye gayret ediyor. Tamer Gülbek'le yapılan söyleşi ile de dil ve şiir ekseninde Shakespeare'i yeniden ele alıyoruz.

Edebiyatın her daim coşkulu akan nehrinin kıyısında yürümeye devam ediyoruz. Bu sayıda şairlerin kelimelerle kurduğu köprülerde Ralf Schauerhammer ve W.B. Yeats çevirilerinin yanı sıra, Hülya Özcan'dan İbrahim Daş'a kadar uzanan taze bir şiir iklimi sizleri bekliyor. Hikâye sayfalarımızda ise Vildan Aydın'dan İsmail Kılınç'a kadar pek çok

kıymetli kalem, hayatın kıyısında kalmış öyküleri yeniden anlatıyor.

Derginin düşünce haritasında gezintiye çıktığımızda; Selim Nüzhet'in unutulmuş yazısından Şule Gürbüz'ün felsefi dünyasına, Northrop Frye'in imgelem dünyasından yapay zekânın yalınlığına kadar, çağımızın meselelerini edebiyatın süzgecinden geçiren denemelerle karşılaşıyoruz. "Yazarlar İçin Titanları Tanıma Rehberi" ile Fatih Selvi, "2025'in Enis Batur Coğrafyası" ile Serdar Aydın başta olmak üzere; farklı deneme ve incelemelerle okurumuza hem hafıza tazeleme hem de yeni kapılar aralama imkânı sunuyoruz.

Söğüt; birikimin, sabrın ve sözün kadrini bilenlerin dergisidir. 37. sayımızı, bu büyük birikimin bir parçası olan okurlarımıza emanet ediyoruz. Okunan her satırın, yazılanın ruhunu tamamladığına inanarak; sizleri bu zengin içeriğin, kelimelerin ve derinlikli sessizliğin dünyasına davet ediyoruz.

İyi okumalar.

Bir not: 36. sayımızda Esra Sultan Efeler'e ait "Metin, Hakikat ve Akademi: Şule Gürbüz'ün Eserlerinde Edebiyat ve Felsefenin İzdüşümleri" isimli inceleme yazısı, sehven Fatıma Feyza Bayer ismiyle yayımlanmıştır. Okurlarımız ve yazarlarımızdan özür dileyerek, yazıyı doğru isimle tekrar yayımlıyoruz.

İÇİNDEKİLER

- DOSYA:**
ORHUN ABİDELERİ
- JOHANN WOLFGANG
GOETHE - SHAKESPEARE'İ
ANMA KONUŞMASI / 8
TÜRKÇESİ: **SENAİL ÖZKAN**
- TAMER GÜLBK İLE DİL, ŞİİR
VE SHAKESPEARE ÜZERİNE / 12
FATİMA FEYZA BAYER
- ŞAİR SHAKESPEARE'İ
OKUMAK / 24
ALİ GÜNVAR
- TİYATRONUN ÖLÜMSÜZ ŞAİRİ
WILLIAM SHAKESPEARE / 28
BESİM DALGIÇ
- SHAKESPEARE
POLİTİKİTİR / 41
HALİL İLTERİŞ KUTLU
- SHAKESPEARE'İN OPHELİA'SI
NEDEN HÂLÂ YAŞIYOR? / 50
SERVET SENA ÇELİK SORKUN
- İNSAN NEYDEN
YAPILMIŞTIR? / 60
AYŞE KÜBRA BİLGİN
- BİR SESLE BAŞ BAŞA
KALMAK: SHAKESPEARE
SONELERİ ÜZERİNE / 66
FATİMA FEYZA BAYER
- BİR ÇARŞAMBA GÜNÜ
SHAKESPEARE / 70
MURAT KAYMAZ
- TEMA:**
EDEBİYAT SAHNESİ:
MEDDAH, TİYATRO
VE ÖTESİ
- OTHELLO İSTANBUL'DA OLSAYDI
"TRAJEDİNİN COĞRAFYASI" / 78
DOĞANAY DAĞLAR
- CÜMLENİN TİYATRO
SAHNESİYLE / 84
SINANMA SÜRECİ
İBRAHİM VARELCİ
- TİYATRO
DEMİŞKEN / 90
SENA NUR VAROL
- MEDDAH YUSUF DURU İLE
ANLATIDA KALMAK ÜZERİNE / 93
RANA SENANUR DOĞAN
- DENEME**
- GENEL DENEME**
- YAZARLAR İÇİN TİTANLARI
TANIMA REHBERİ / 124
FATİH SELVİ
- BABİL KULESİ'NDE BİR
İNSANLIK VAHYİ:
NORTHROP FRYE / 144
VE İMGELEMİN ÖZGÜRLÜĞÜ
MEHMET KIRTORUN
- YAPAY ZEKÂ, AŞK
VE YALNIZLIK / 154
MEHMET TOYGAR ÖZDEMİR
- OKUR NOTLARI**
- HARFLERİN İLAHİ
MANALARI / 185
YAĞIZ GÖNÜLER
- KUSURSUZLUK
KÂBUSU / 215
RABİA KARANFİL
- NİHAT GENÇ'İN
HİKÂYELERİNDE / 202
BENZETMELER İ
İBRAHİM DAŞ
- BİR DİZENİN
HAFİFLİĞİNDEN / 217
SERT BİR DEVRİN
HAKİKATLERİNE
VİLDAN AYDIN
- SERİ DENEME**
- BİTİĞ ADAM PASAJI / 192
HALİT SELİM DÖNMEZ
- HALAÇ'ON İŞİ / 206
MUSTAFA SARI
- ANLATI NOTLARI I -
ANLATININ OLUŞ(UM)U VE
VUKU'U: METNİN EKSENİNDE / 220
YAZAR VE OKUR
RECEP YILMAZ
- KÜSURAT İSTASYONU / 236
TEKİN ŞENER

HİKÂYE

- BÜYÜ BOZULDU
VİLDAN AYDIN / 99
- UTANMANIN AĞIR YÜKÜ
İSMAİL KILINÇ / 109
- SAATÇİ KURTULUŞ DAYI
HİKMET ŞİMŞEK / 120
- TRAKYA FEDAİLERİ
HASAN ERDEM / 127
- KAYISI AĞACI
GÖKHAN ÖNAL / 138
- KAR KAPATMASIN
ARAMIZI
FAZLI BUĞU / 166
- KÖKÜ ERIKTE
KANADI KENTTE
DİLEK ALTUNDAĞ / 197
- LACİVERT CEKET
ÇOŞKUN EROĞLU / 211
- ŞİİR
- THE BLESSED
KUTSANMIŞ
W. B. YEATS - / 102
M. TUĞRUL ÇOLAK
- BİR OLGU DAYANILAN
AHMET B. TAMU / 108
- BÖYLESİ HİÇ
AKLIMA GELMEZDİ
DENİZ SCHWARZWALD / 114
- ÇARMIH VE İSA
HÜLYA ÖZCAN / 119
- BAŞIBOZUK TEHZİL IV
İBRAHİM DAŞ / 123
- BİR SESİN GÖLGESİNDE
MUSTAFA UÇURUM / 137
- ŞAIRİN DÜŞÜ
NEVA SELÇUK / 142
- TAŞ'ERON
ÖMER BERKAY AYL / 153

TOMURCUK BİLGİSİ
SENEM GÖKEL / 158

BU ŞİİRE BURAYA VARSIN DİYE
BAŞLAMAMIŞTİM HİÇ
TANER SARITAŞ / 165

HER ŞEYİN ÜSTÜNDE
VE İÇİNDE
YUSUF ALPER OYAR / 184

FRAG NİCHT
SORMA
RALF SCHAUERHAMMER - / 190
SENAIL ÖZKAN

İYİ DEĞİLİM, BENİ
MERAK ET
ZÜMRÜT KARABUDAK / 201
KAHRAMAN

İNCELEME

SELİM NÜZHET'İN UNUTULMUŞ
BİR YAZISI: HÜSEYİN SUAT
YALÇIN VE TİYATROMUZ / 103
EREN KOÇDEMİR

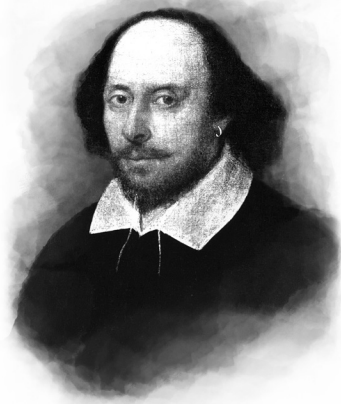
METİN, HAKİKAT VE AKADEMİ:
ŞULE GÜRBÜZ'ÜN
ESERLERİNDE EDEBİYAT VE / 115
FELSEFENİN İZDÜŞÜMLERİ
ESRA SULTAN EFELER

2025'İN ENİS BATUR
COĞRAFYASI / 159
SERDAR AYDIN

ÇATLAKLAR, EŞİKLER,
AVUNTULAR ÜZERİNE / 181
ASUMAN DEMİR

SÖYLEŞİ

MUHAMMED IŞIK VE
PLAKLARDAKİ DERBEDER
KRAL FERDİ TAYFUR KİTABI / 226
ÜZERİNE BİR SÖYLEŞME
HALİT SELİM DÖNMEZ

DOSYA:

**WILLIAM
SHAKESPEARE**

JOHANN WOLFGANG GOETHE SHAKESPEARE'İ ANMA KONUŞMASI¹

■ TÜRKÇESİ: SENAIL ÖZKAN

1

(Johann Wolfgang Goethe, 1771; basımı 1854)

Bana öyle geliyor ki, duygularımızın en yücesi umuttur; kader bizi sanki genel bir yok oluşa geri sürmüş gibi görüldüğünde bile umut varlığını sürdürebilir. Bu hayat, beyler, ruhumuz için pek kıسادır; bunun delili şudur ki, her insan — en küçüğü de en yücesi de, en yetenek-sizi de en değerlisi de — yaşamaktan evvel her şeyden yorulur. Ve hiç kimse, uğruna böylesine içten bir özlem duyduğu hedefine ulaşamaz; çünkü yolculuğunda ne kadar uzun süre şanslı olsa da, sonunda bir

1 Johann Wolfgang von Goethe: Berliner Ausgabe. Kunsttheoretische Schriften und Übersetzungen [Band 17–22], Band 17, Berlin 1960 ff.

TAMER GÜLBEK İLE DİL, ŞİİR VE SHAKESPEARE ÜZERİNE

■ RÖPORTAJ: FATIMA FEYZA BAYER

Tamer Gülbek kimdir?

1965 yılında Ankara'da doğdu. 1983'te Kuleli Askerî Lisesinden, 1988'de İse Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. İlk şiiri 1998'de Varlık'ta yayımlandı. Şiirleri, şiir çevirileri ve şiir üzerine yazılarıyla çeşitli edebiyat dergilerinde ve antolojilerde yer aldı.

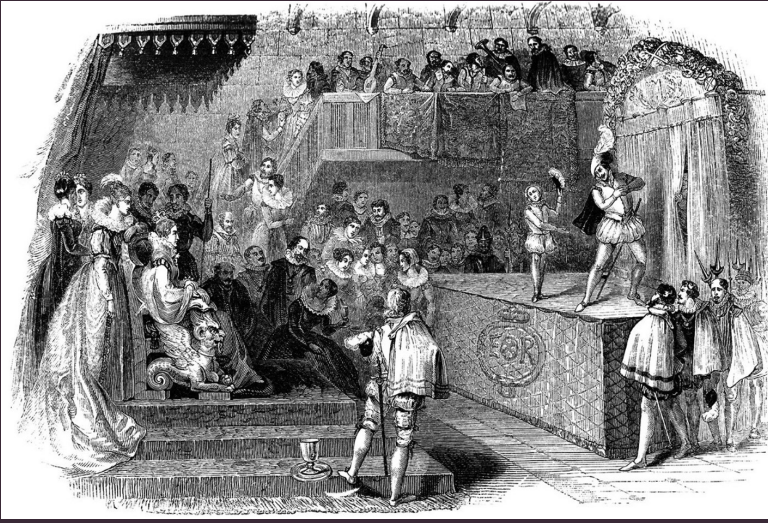
ŞAİR SHAKESPEARE'İ OKUMAK

■ ALİ GÜNVAR

1953 yılında İzmir'de doğdu. İzmir St Joseph ortaokulu, İstanbul Robert Kolej ve İTÜ Mimarlık Fakültesini bitirdi. Lisansüstü çalışmasını aynı okulda tamamladı. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde Doktora yaptı. Üç sayı süren Üç Çiçek dergisinin kurucularındandı (1983). 1986'da arkadaşlarıyla birlikte kurduğu Şiir Atı Yayıncılık'ta Şiir Atı kitaplarını yayınladı. Şiir ve yazıları 1978'den itibaren Birikim, Yazko Edebiyat, Gösteri, Oluşum, Poetika, Üç Çiçek, Şiir Atı, İmge/Ayırım, Sombahar, Bürde, Yedi İklim, Kitap Zamanı, Est et Non, Mühür, Kökşir gibi dergilerde yer aldı. 2007'den beri Yeditepe Üniversitesinde Öğretim Görevlisi olarak çalışmakta.

TİYATRONUN ÖLÜMSÜZ ŞAİRİ WILLIAM SHAKESPEARE

■ BESİM DALGIÇ

1952 yılında İstanbul'da doğdu. 1973'te girdiği DGSA'yı 1982'de bitirdi. Sahne dekor tasarımı ile sinema okudu. Cevat Çapan'dan tiyatro tarihi ve dramaturgi dersleri aldı. Çeşitli gazetelerde, yayıncılık ve reklam filmi sektörlerinde çalıştı. Daha sonra yine çeşitli reklam ajanslarında grafik tasarımı, metin yazarlığı yaptı. Kendi grafik bürosunu kurdu. Birçok kitap kapağı ve kitap tasarımının yanı sıra sektörel tanıtım filmleri de çekti. Aydın Boy-san'ın İki Nesil Bir Şehir kitabına ek olarak "Nereye Gitti Bu İstanbul?" belgeselini gerçekleştirdi. 2005'ten itibaren *Sözcükler* dergisinde yazmaya başladı. *Kitaplık*, *Pathos*, *Söğüt* gibi edebiyat dergilerinde de yazıları çıktı. Hâlen belgesel filmler yapmaya devam ederken zaman zaman *Karar* gazetesinde kitap tanıtım yazıları yazmayı sürdürüyor.

SHAKESPEARE POLİTİKTİR

■ HALİL İLTERİŞ KUTLU

1988 yılında Ankara'da doğan Halil İteriş Kutlu, 2006/2012 yılında Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünde ve 2009/2010 yıllarında Almanya'da Mainz Johannes Gutenberg Üniversitesi Orientkunde/ Doğu Bilimler Enstitüsünde lisans eğitimi tamamladıktan sonra 2015 yılında Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans, 2023 yılında doktora eğitimini tamamladı. 2023 yılında Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümüne Dr. Öğr. Gör. olarak atandı. Çeşitli edebiyat ve düşünce dergilerinde editörlük ve yayın kurulu üyeliği görevini yürüten Kutlu, özellikle kültür, medeniyet ve düşünce tarihi üzerine çeşitli kitap ve kitap bölümleriyle birlikte ulusal ve uluslararası dergilerde çok sayıda makale kaleme aldı.

SHAKESPEARE'İN OPHELIA'SI NEDEN HÂLÂ YAŞIYOR?

■ SERVET SENA ÇELİK SORKUN

Servet Sena Çelik Sorkun, gazeteci ve editör. Türk Dili ve Edebiyatı ile Karşılaştırmalı Edebiyat alanlarında eğitim aldı; yüksek lisansını Yeni Türk Edebiyatı alanında, şiir ve dergi çalışmalarıyla tamamladı. Çok sayıda kitabın editörlüğünü üstlendi; dergi editörlüğü ve dijital platformlarda yayın yönetmenliği yaptı, ayrıca çeşitli araştırma ve yayın projeleri yönetti. 2019 yılından bu yana farklı gazete ve dergilerde yazmakta; edebiyat, kültür-sanat, yaşam, turizm ve ekonomi alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

İNSAN NEYDEN YAPILMIŞTIR?

■ AYŞE KÜBRA BİLGİN

FSMVÜ’de Psikoloji ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde lisans eğitimlerini tamamlamıştır. Aynı üniversitede edebiyat üzerine yüksek lisans ve doktora yaparak psikoloji ile edebiyat disiplinlerini sentezleyen akademik çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Halk felsefesi, sinema, kültür-sanat ve sosyal medya araştırmaları başlıca ilgi alanlarıdır.

BİR SESLE BAŞ BAŞA KALMAK: SHAKESPEARE SONELERİ ÜZERİNE

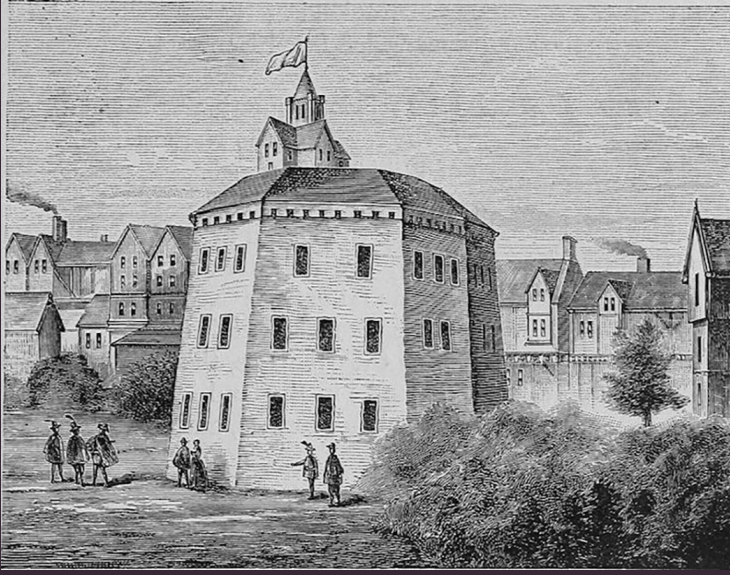

■ FATIMA FEYZA BAYER

İstanbul Üniversitesi'nde Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ile Türk Dili ve Edebiyatı alanlarında aldığı eğitimin ardından, hâlen Türk Dili ve Edebiyatı alanında doktora çalışmalarını sürdürmektedir. Akademik ve yazımsal üretimini edebiyat ile felsefenin kesişiminde kurar; modern hayatın varoluşsal, kültürel ve ahlaki meselelerine odaklanır. Şehir, yolculuk ve okuma deneyimleri yazılarını besleyen temel izlekler arasındadır. Edebiyat ve kültür yazıları çeşitli mecralarda yayımlanmaktadır.

BİR ÇARŞAMBA GÜNÜ SHAKESPEARE...

■ MURAT KAYMAZ

1973 İstanbul doğumludur. Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nde tamamlamıştır. Ötüken Neşriyat tarafından yayımlanmış çalışmaları; *Kaleme Karşı*, *Bal Kaşığı*m, adıyla felsefi ve edebî konular üzerine prosa metinlerden mürekkep telif eser ve Fuzuli'ye ait *Beng ü Bade* isimli mesnevînin güncel Türkçeye manzum tercümesidir.

OTHELLO İSTANBUL'DA OLSAYDI “TRAJEDİNİN COĞRAFYASI”

■ DOĞANAY DAĞLAR

1997 Tekirdağ. 2021 yılında Türk dili ve edebiyatı bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Erciyes Üniversitesi Yeni Türk Edebiyatı ana bilim dalında lisansüstü eğitimine başladı. 2024 yılında ilgili bilim dalından mezun olduktan sonra doktora programına hazırlık çalışmalarını akademik kariyerini sürdürmeye devam etti. Edebiyat Sosyolojisi, edebiyat psikolojisi gibi çalışma alanlarında ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayımlar yaptı. 2016 yılından itibaren muhtelif fikir, kültür, sanat ve edebiyat dergilerinde şiir ve yazılarını neşretti. Şiir Versus, Aşkar, Söğüt, Hece, Sin, Muhit, Eleştiriyorum gibi dergilerde düşünce ve sanat ürünlerine yer verdi. 2025 yılının mart ayında Ketebe Yayınları tarafından yayımlanan “Bulgu Dağı” adlı şiir kitabı bulunmakta. Hali hazırda editörlük yapıyor, öte yandan yazınsal çalışmalarına devam ediyor.

CÜMLENİN TİYATRO SAHNESİYLE SINANMA SÜRECİ

■ İBRAHİM VARELCİ

1985 yılında Rize’de dünyaya geldi. Yüksek öğrenimini Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat fakültesinde tamamladı. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde ise “Netflix Dizilerinde Yahudilik” konulu yüksek lisansını yaptı. 2005 yılında yazı hayatına başladı. Çeşitli dergilerde öykü, deneme, inceleme, eleştiri ve röportaj yazıları yayımlandı. Senaryo yazarıdır. 2024 yılında gösterime giren “Derûn” adlı uzun metraj sinema filminin senaryo ortak yazarıdır. Senaryo çalışmalarına devam etmektedir. İzdiham Dergisi editörlüğünü yürütmektedir. Aynı zamanda yaratıcı yazarlık atölyeleri düzenlemektedir. “Sezai Karakoç Kitabı” isimli bir biyografi eseri ve “Sonra Konuşuruz” adlı bir öykü kitabı, “Dijital Mabel” etiketiyle okurla buluşan bir inceleme araştırma kitabı bulunmaktadır. Kabataş Erkek Lisesi’nde öğretmenlik yapmaktadır.

TİYATRO DEMİŞKEN

■ SENA NUR VAROL

Senanur Varol, 1995 yılında İstanbul'da doğdu. 2018'de İstanbul Üniversitesi Ebelik Bölümü'nden mezun oldu. Lise yıllarından itibaren tiyatro ve edebiyatla yakından ilgilendi; çeşitli özel tiyatro gruplarında eğitim aldı. Aldığı eğitimleri yeterli bulmayarak yeniden üniversite okumaya karar verdi. Hâlen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Dramatik Yazarlık ve Dramaturji Bölümü son sınıf öğrencisidir. Zeynep Kâmil Hastanesi'nde ebe olarak görev yapmaktadır. Bir eserin ortaya çıkışıyla doğum süreci arasında güçlü bir benzerlik kurar; hayatını iki doğum arasında akan bir süreç olarak düşünür.

MEDDAH YUSUF DURU İLE ANLATIDA KALMAK ÜZERİNE

■ RÖPORTAJ: RANA SENANUR DOĞAN

Yusuf Duru, 1967'de Konya'da doğdu ve öğrenimini burada tamamladı. 1978'de başladığı tiyatro serüvenini 40 yılı aşkın süredir sürdüren sanatçı, Meddah, Orta Oyunu, Karagöz ve Masal Anlatıcılığı gibi Geleneksel Türk Tiyatrosu dallarında hem icracı hem araştırmacı olarak tanınıyor. Kültür Bakanlığı tarafından kayıt altına alınan Duru, 2010'da UNESCO tarafından "Yaşayan İnsan Mirası" unvanına layık görüldü. Geleneksel tiyatroyu televizyon, sahne ve uluslararası etkinliklerle yaşatmayı sürdüren Duru, Meddah Hikayeleri, Yunus Emre, Karagöz ve Kaf Dağı Masalları gibi birçok eserin yazarıdır.